

Sisteme Avansate de Baze de Date

Temă de casă

Cerințe:

1. (1p)

- a. Să se dea un exemplu de atribut repetitiv (multivaloare) al unei entități în modelul entitate-legătură.

SABD.AUTOR	
P * ID_AUTOR	NUMBER (*,0)
* NUME	VARCHAR2 (100 BYTE)
* PRENUME	VARCHAR2 (100 BYTE)
DATA_NASTERII	DATE
SPECIALIZARI	VARCHAR2 (255 BYTE)
AUTOR_PK (ID_AUTOR)	

Figura 1.1.

În figura 1.1 se observă, că un autor poate avea mai multe specializări (de exemplu: "ficțiune", "istorie", "științe sociale"), aşadar atributul multivaloare care satisface cerințele este "specializări".

- b. Să se dea un exemplu de atribut repetitiv (multivaloare) al unei relații mulți-la-mulți în modelul entitate-legătură

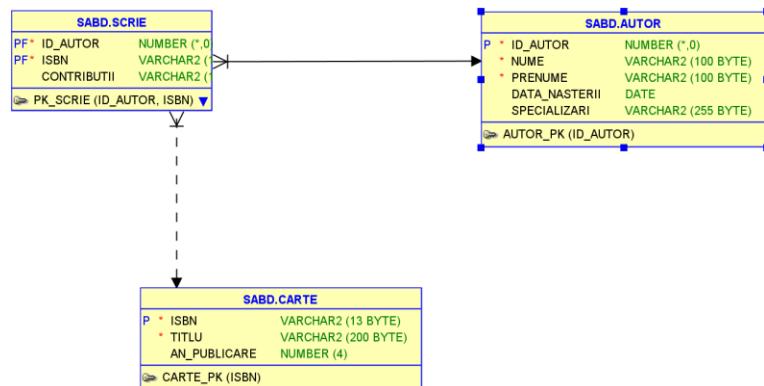

Figura 1.2.

Atributul multivaloare care satisfacă cerințele subpunctului b) și se observă în figura 1.2, îl constituie „contribuții”, deoarece un autor poate avea mai multe contribuții la aceeași carte (de exemplu: autor principal, coautor, editor), iar mai mulți autori pot contribui la aceeași carte, fiecare cu una sau mai multe contribuții. Această situație este modelată prin relația SCRIE dintre entitățile AUTOR și CARTE, relație de tip many-to-many, în care atributul contribuții este multivaloare.

c. Să se arate cum se transformă atributele de mai sus la crearea design-ului logic al unei baze de date relaționale.

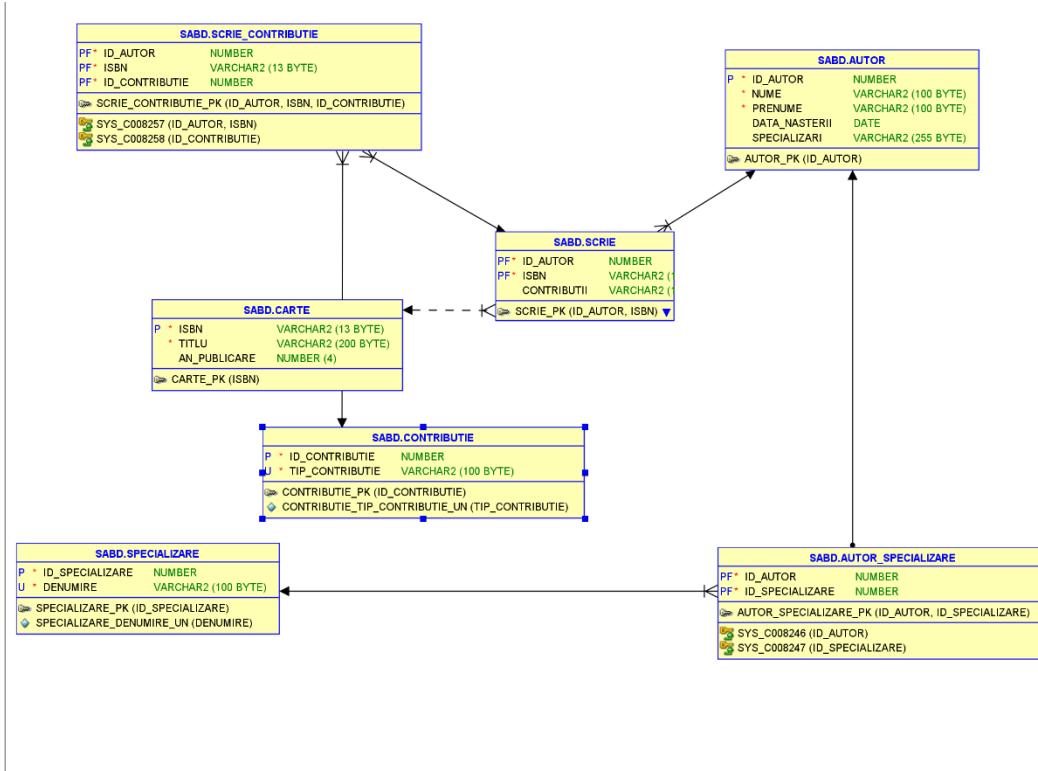

Figura 1.3.

Pentru a rezolva problema cauzată de atributul SPECIALIZARI (care conținea valori multiple separate) am creat un tabel numit "Specializare" în care am mutat denumirile specializațiilor, atribuindu-le un identificator unic. Relația dintre Autori și Specializare fiind M-M (un autor poate avea mai multe specializații, iar o specializare poate fi asociată mai multor autori). Având în vedere că avem relația M-M, aceasta a trebuit împărțită în 2 relații 1-M + un tabel de legătură numit "Autor_Specializare".

Ca să rezolv problema atributului CONTRIBUTII (care apare în tabelul de legătură SCRIE și poate conține mai multe tipuri de contribuții pentru aceeași pereche autor-carte) am creat un tabel numit "Contributie" care conține tipurile posibile de contribuții. Relația dintre SCRIE și CONTRIBUTIE este 1-M (o asociere autor-carte poate implica mai multe tipuri de contribuții). Pentru a gestiona această relație am creat tabelul de legătură "Scrie_Contributie".

2. (0.5p)

- Să se dea un exemplu de relație de tip 3 (între mai mult de două entități) în modelul entitate-legătură.

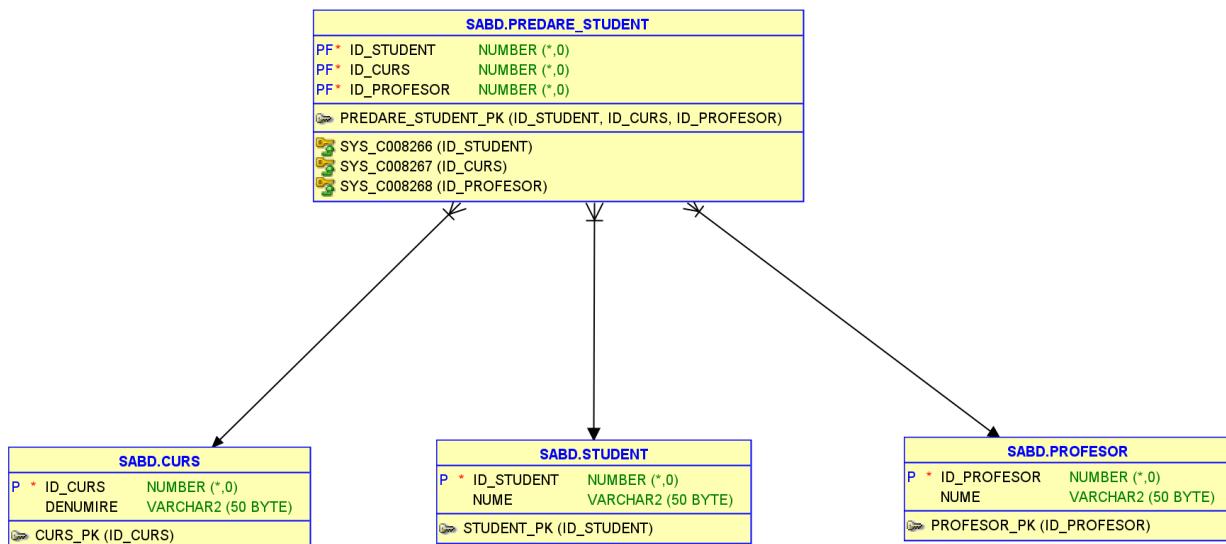

Figura 2.1.

În figura 2.1 analizăm situația în care un profesor predă un anumit curs unui anumit student. Această relație implică simultan toate cele 3 entități și nu poate fi descompusă fără pierdere de informație.

- b. Să se dea un exemplu de trei sau mai multe entități care nu formează o relație de tip 3, ci, relația aparentă de tip 3, „se sparge” de fapt în relații multi-la-multi (între câte două entități).

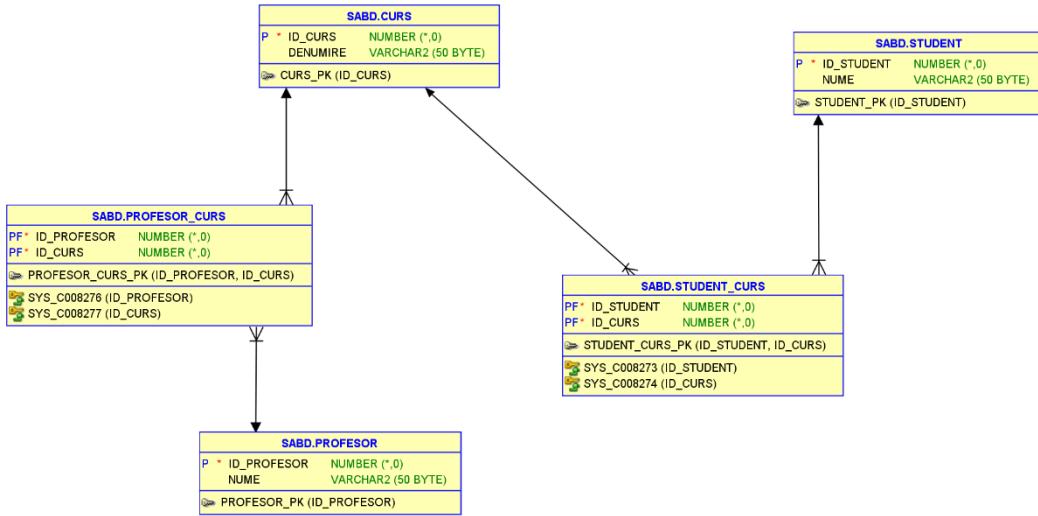

Figura 2.2.

Am modelat o situație în care entitățile Student, Curs și Profesor par să formeze o relație ternară, însă am demonstrat că aceasta „se sparge” în două relații binare independente de tip many-to-many. În loc de o singură tabelă centrală, am creat tabele de joncțiune separate: STUDENT_CURS, care gestionează înscrierile studenților la cursuri, și PROFESOR_CURS, care gestionează alocarea profesorilor la cursuri. Această abordare confirmă că legătura dintre un student și un profesor este mediată exclusiv prin entitatea Curs, neexistând o dependență atomică directă între toate cele trei elemente simultan.

3. (1p)

- a. Să se dea un exemplu de tabel relational care este în FN1, dar nu în FN2. Să se aducă tabelul în FN2.

SABD.VANZARI_PRODUSE	
P *	ID_COMANDA NUMBER
P *	COD_PRODUS NUMBER
	NUME_PRODUS VARCHAR2 (100 BYTE)
	CANTITATE NUMBER
	PRET_UNITAR NUMBER (10,2)
	DATA_COMANDA DATE
PK_VANZARI_PRODUSE (ID_COMANDA, COD_PRODUS)	
PK_VANZARI_PRODUSE (ID_COMANDA, COD_PRODUS)	

Figura 3.1. Tabelul inițial

Tabelul respectă FN1 deoarece toate atributele sunt atomice și nu există grupuri repetitive. Totuși, acesta nu respectă FN2 deoarece există dependențe parțiale față de cheia primară compusă (#ID_COMANDA, #COD_PRODUS): Atributele NUME_PRODUS și PRET_UNITAR depind doar de COD_PRODUS, nu de întreaga cheie. Ele descriu produsul în sine, indiferent de comanda în care apare acesta.

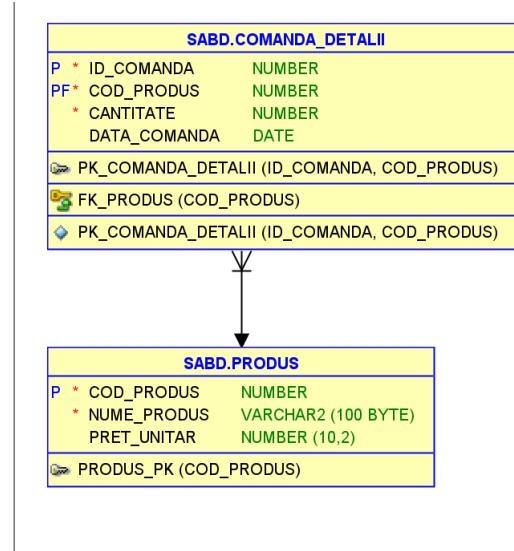

Figura 3.2. Varianta modificată

Pentru a aduce tabelul în **FN2**, am separat datele în două tabele corelate printr-o relație de tip **1-M** (un produs poate apărea în mai multe comenzi). **SABD.PRODUS**: Conține informațiile despre produs (COD_PRODUS, NUME_PRODUS, PRET_UNITAR). **SABD.COMANDA_DETALII**: Conține datele tranzacționale care depind de ambele chei (CANTITATE, DATA_COMANDA).

- b. Să se dea un exemplu de tabel relational care este în FN2, dar nu în FN3. Să se aducă tabelul în FN3.

SABD.DATE_ANAJATI	
P * ID_ANAJAT	NUMBER
NUME_ANAJAT	VARCHAR2 (100 BYTE)
ID_DEPARTAMENT	NUMBER
NUME_DEPARTAMENT	VARCHAR2 (100 BYTE)
LOCATIE_BIROU	VARCHAR2 (100 BYTE)
PK_DATE_ANAJATI (ID_ANAJAT)	
PK_DATE_ANAJATI (ID_ANAJAT)	

Figura 3.3. Tabelul initial

Tabelul respectă FN2 deoarece cheia primară este formată dintr-un singur atribut (#ID_ANAJAT), deci nu pot exista dependențe parțiale. Totuși, acesta nu respectă FN3 deoarece există dependențe transitive. Atributele NUME_DEPARTAMENT și LOCATIE_BIROU depind direct de ID_DEPARTAMENT, și doar indirect (tranzitiv) de cheia primară ID_ANAJAT.

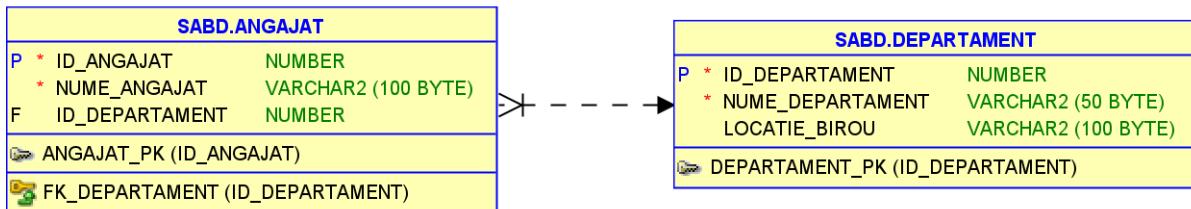

Figura 3.4 Varianta modificată

Pentru a aduce tabelul în **FN3**, am extras attributele care depindeau de ID_DEPARTAMENT într-un tabel separat, eliminând astfel redundanța. **SABD.DEPARTAMENT**: Păstrează detaliile specifice departamentului (ID_DEPARTAMENT, NUME_DEPARTAMENT, LOCATIE_BIROU). **SABD.ANGAJAT**: Rămâne doar cu datele personale și o cheie externă (ID_DEPARTAMENT) către tabelul de referință.

4. (0.5p) Să se dea un exemplu de tabel relațional în care există o dependență multivaloare (multidependență) între atributele (coloanele) sale, care nu este dependență funcțională.

SABD.TARA_INFO		
P * NUME_TARA	VARCHAR2 (50 BYTE)	
P * LIMBA_OFICIALA	VARCHAR2 (50 BYTE)	
P * ORGANIZATIE	VARCHAR2 (50 BYTE)	
PK_TARA_INFO (NUME_TARA, LIMBA_OFICIALA, ORGANIZATIE)		
PK_TARA_INFO (NUME_TARA, LIMBA_OFICIALA, ORGANIZATIE)		

Figura 4.1. Tabelul TARA_INFO

În tabelul TARA_INFO există o dependență multivaloare (Nume_Tara - Limba_Oficiala și Nume_Tara-Organizatie) deoarece pentru o țară dată există mai multe limbi și mai multe organizații care nu au nicio legătură directă între ele. Aceasta nu este o dependență funcțională, deoarece numele țării nu determină o singură valoare unică pentru limbă sau organizație, ci seturi independente de valori. Dacă am dori să adăugăm o limbă nouă pentru o țară (de exemplu, engleză ca limbă de lucru), ar trebui să inserăm câte un rând nou pentru **fiecare** organizație din care țara face parte, generând astfel redundanță și riscul de a avea date inconsistent, situație specifică tabelelor care nu respectă Forma Normală 4.

	NUME_TARA	LIMBA_OFICIALA	ORGANIZATIE
1	Moldova	Romana	ONU
2	Moldova	Romana	UE (Candidat)
3	Romania	Romana	ONU
4	Romania	Romana	UE
5	Ucraina	Ucraineana	ONU
6	Ucraina	Ucraineana	UE (Candidat)

Figura 4.2. Valori pentru exemplu

5. (0.5p) Să se ilustreze printr-un exemplu structura unui index de tip arbore B* și modul în care o interogare SQL folosește acest index.

SABD.CARTI	
P *	ID_CARTE NUMBER
	TITLU VARCHAR2 (100 BYTE)
	AUTOR VARCHAR2 (100 BYTE)
	AN_PUBLICARE NUMBER
	☞ CARTI_PK (ID_CARTE)
	❖ IDX_TITLU_CARTE (TITLU)

Figura 5.1.

Considerăm tabelul din figura 5.1, care are un index de tip Arbore B* creat pe coloana **TITLU**. Structura indexului este organizată ierarhic pe trei niveluri: Rădăcină, Noduri Intermediare și Noduri Frunză.

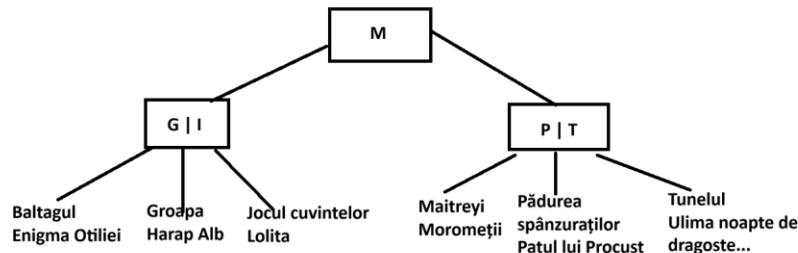

Figura 5.2.

SELECT * FROM SABD.CARTI WHERE TITLU = 'ION';

Pentru a găsi titlul 'ION' prin intermediul indexului, procesul începe la nivelul rădăcină prin compararea primei litere a operei cu valoarea pivot **M**. Deoarece litera „I” se află alfabetic înaintea lui „M”, sistemul urmează ramura stângă către nodul intermediu ce conține reperele **G | I**. Aici, motorul bazei de date identifică intervalul corespunzător literei căutate și coboară spre nodurile frunză situate la baza ramificației din dreapta a acestui nod.

La nivelul frunză, sistemul verifică secvențial valorile stocate în blocul de date (unde se regăsesc opere precum "**Jocul cuvintelor**") până la identificarea potrivirii exacte pentru "**ION**". Odată localizat titlul în index, acesta furnizează adresa fizică a rândului din tabel, numită **ROWID**. Folosind acest pointer, interogarea SQL sare direct la locația de pe disc unde sunt salvate restul detaliilor despre carte, cum ar fi autorul sau anul publicării, realizând astfel căutarea fără a fi necesară scanarea integrală a tabelului **CARTI**.

6. (0.5p) Să se ilustreze printr-un exemplu structura unui index de tip bitmap și modul în care o interogare SQL folosește acest index.

SABD.MEDICAMENTE			
P * ID_MEDICAMENT	NUMBER	NUME_COMERCIAL	VARCHAR2 (100 BYTE)
CATEGORIE	VARCHAR2 (50 BYTE)	PRET	NUMBER (10,2)
MEDICAMENTE_PK (ID_MEDICAMENT)			
IDX_BITMAP_CATEGORIE (CATEGORIE)			

ID_MEDICAMENT	NUME_COMERCIAL	CATEGORIE	PRET
1	Paracetamol	Analgezic	15,5
2	Amoxicilină	Antibiotic	45
3	Aspirină	Analgezic	12
4	Vitamina C	Vitamină	25
5	Ibuprofen	Analgezic	22

Figura 6.1.

Mulțimea valorilor pe care le poate lua un index bitmap este finită, putând fi reprezentată în valori binare de tipul 10101. Această structură este optimă pentru coloane cu cardinalitate scăzută (unde valorile se repetă frecvent), deoarece căutarea devine mai rapidă, operațiile de filtrare fiind convertite în operații logice la nivel de biți, care sunt mult mai eficiente pentru procesor.

Analgezic	Antibiotic	Vitamină
1	0	0
0	1	0
1	0	0
0	0	1
1	0	0

Figura 6.2.

Astfel, în loc să parcurgă fiecare rând al tabelului MEDICAMENTE, motorul bazei de date procesează vectorul binar asociat categoriei căutate.

7. (0.5p) Să se dea un exemplu de vedere (vizualizare) VIEW_EX astfel încât comanda INSERT INTO VIEW_EX VALUES să producă o eroare. Să se explică cauza erorii.

```

269 | CREATE TABLE STOC_MAGAZIN (
270 |   ID_PRODUS NUMBER PRIMARY KEY,
271 |   NUME_PRODUS VARCHAR2(100),
272 |   CATEGORIE VARCHAR2(50),
273 |   CANTITATE NUMBER,
274 |   PRET_UNITAR NUMBER
275 | );
276 |
277 | INSERT INTO STOC_MAGAZIN VALUES (1, 'Monitor', 'Electronice', 10, 800);
278 | INSERT INTO STOC_MAGAZIN VALUES (2, 'Mouse', 'Electronice', 50, 50);
279 | INSERT INTO STOC_MAGAZIN VALUES (3, 'Scaun Birou', 'Mobilier', 5, 450);
280 |
281 | CREATE OR REPLACE VIEW VIEW_EX AS
282 | SELECT CATEGORIE, SUM(CANTITATE * PRET_UNITAR) AS VALOARE_TOTALA
283 | FROM SABD.STOC_MAGAZIN
284 | GROUP BY CATEGORIE;
285 |
286 | INSERT INTO VIEW_EX (CATEGORIE, VALOARE_TOTALA)
287 | VALUES ('Electrocasnice', 5000);

```

Figura 7.1.

```

View VIEW_EX created.

Error starting at line : 286 in command -
INSERT INTO VIEW_EX (CATEGORIE, VALOARE_TOTALA)
VALUES ('Electrocasnice', 5000)
Error at Command Line : 286 Column : 33
Error report -
SQL Error: ORA-01733: виртуальный столбец здесь недопустим

https://docs.oracle.com/error-help/db/ora-01733.00000 - "virtual column not allowed here"
*Cause: An attempt was made to use an INSERT, UPDATE, or DELETE
       statement on an expression in a view.
*Action: INSERT, UPDATE, or DELETE data in the base tables,
       instead of the view.

More Details :
https://docs.oracle.com/error-help/db/ora-01733/

```

Figura 7.2. Eroarea apărută

Eroarea apare deoarece vedere **VIEW_EX** este o vedere complexă, care nu are o corespondență directă de tip 1-to-1 cu rândurile din tabelul de bază **STOC_MAGAZIN**. Folosirea clauzei **GROUP BY** împreună cu funcția de agregare **SUM()** face ca această vedere să fie doar pentru citire, deoarece baza de date nu poate determina cum să transforme o valoare aggregată, precum **VALOARE_TOTALA**, în valorile individuale ale coloanelor **CANTITATE** și **PRET_UNITAR** necesare pentru inserarea unui rând nou în tabelul fizic.

Pentru ca operația **INSERT** să fie posibilă, vederea ar trebui să fie una simplă, fără funcții de agregare, fără join-uri sau coloane calculate, astfel încât fiecare valoare inserată să poată fi mapată clar și direct pe o coloană din tabelul sursă.

8. (0,5p) Să se ilustreze printr-un exemplu modul în care o vedere (vizualizare) poate fi folosită pentru a asigura securitatea într-o bază de date.

SABD.STUDENTI	
P *	ID_STUDENT NUMBER
*	NUME VARCHAR2 (50 BYTE)
*	PRENUME VARCHAR2 (50 BYTE)
	EMAIL VARCHAR2 (100 BYTE)
	TELEFON VARCHAR2 (15 BYTE)
	CNP VARCHAR2 (13 BYTE)
	MEDIE_GENERALA NUMBER (4,2)
	FACULTATE VARCHAR2 (100 BYTE)
	AN_STUDIU NUMBER (1)
STUDENTI_PK (ID_STUDENT)	

Figura 8.1. Tabelul inițial

```

INSERT INTO STUDENTI VALUES (1, 'Georgescu', 'Ana', 'ana.georgescu@student.ro', '0745123456', '2950315234567', 9.45, 'Informatica', 3);
INSERT INTO STUDENTI VALUES (2, 'Marinescu', 'Bogdan', 'bogdan.marinescu@student.ro', '0756234567', '1920520345678', 7.80, 'Matematica', 2);
INSERT INTO STUDENTI VALUES (3, 'Vasilescu', 'Elena', 'elena.vasilescu@student.ro', '0767345678', '2980710456789', 8.90, 'Informatica', 1);
COMMIT;

--VEDEREA pentru informații publice
CREATE OR REPLACE VIEW STUDENTI_PUBLIC AS
SELECT
    id_student,
    nume,
    prenume,
    email,
    facultate,
    an_studiu
    --fara date confidențiale
FROM STUDENTI;

--Acordam privilegii pe VEDERE utilizatorilor externi
GRANT SELECT ON STUDENTI_PUBLIC TO utilizator_extern;

--Revocam accesul direct la tabelul STUDENTI
REVOKE SELECT ON STUDENTI FROM utilizator_extern;

SELECT * FROM STUDENTI_PUBLIC;

```

The screenshot shows the Oracle SQL Developer interface. On the left, there is a script editor window containing the SQL code from Figure 8.1. On the right, there are two tabs: 'Script Output' and 'Query Result'. The 'Query Result' tab is active and displays the following table:

ID_STUDENT	NUME	PRENUME	EMAIL	FACULTATE	AN_STUDIU
1	1	Georgescu Ana	ana.georgescu@student.ro	Informatica	3
2	2	Marinescu Bogdan	bogdan.marinescu@student.ro	Matematica	2
3	3	Vasilescu Elena	elena.vasilescu@student.ro	Informatica	1

Figura 8.2. Vizualizare cu un rezultat testat

9. (1p) Să se arate printr-un exemplu în ce condiții este posibil ca două selecturi identice consecutive (fără nici o altă comandă între ele), efectuate în aceeași sesiune de lucru, pe același tabel, pot produce rezultate diferite.

```
--9
SELECT TO_NUMBER(TO_CHAR(CURRENT_TIMESTAMP, 'FF3'))
FROM DUAL;
SELECT TO_NUMBER(TO_CHAR(CURRENT_TIMESTAMP, 'FF3'))
FROM DUAL;
```

Script Output | Query Result | Query Result 1 | Query Result 2 | Query Result 3 | SQL | All Rows Fetched: 1 in 0,000 seconds

	TO_NUMBER(TO_CHAR(CURRENT_TIMESTAMP,'FF3'))
1	580

Figura 9.1.

CURRENT_TIMESTAMP este o funcție nedeterministă, cele 2 SELECT-uri sunt evaluate în momente diferite.

10. (0,5p) Să se dea un exemplu care să ilustreze interblocarea.

SADB.CONTURI	
P	*
ID_CONT	NUMBER
TITULAR	VARCHAR2 (50 BYTE)
SOLD	NUMBER
CONTURI_PK (ID_CONT)	

Figura 10.1. Tabelul pentru Conturi

```
350 --Tranzactia 1
351 UPDATE CONTURI
352 SET sold = sold - 100
353 WHERE id_cont = 1;
354
355 UPDATE CONTURI
356 SET sold = sold + 100
357 WHERE id_cont = 2;
358
359 --Tranzactia 2
360 UPDATE CONTURI
361 SET sold = sold - 50
362 WHERE id_cont = 2;
363
364 UPDATE CONTURI
365 SET sold = sold + 50
366 WHERE id_cont = 1;
367
```

Figura 10.2.

11. (0.5p) Să se ilustreze printr-un exemplu utilizarea unui trigger pentru a realiza o constrângere de integritate care nu ar putea fi implementată folosind un CONSTRAINT din definiția unui tabel.

SABD.PRODUSE	
P *	ID_PRODUS NUMBER
	NUME VARCHAR2 (50 BYTE)
	CATEGORIE VARCHAR2 (30 BYTE)
*	STOC NUMBER
	PRET NUMBER
	PRODUSE_PK (ID_PRODUS)

Figura 11.1.

```

380 CREATE OR REPLACE TRIGGER CHECK_STOC_MINIM_CATEGORIE
381 BEFORE INSERT OR UPDATE ON PRODUSE
382 FOR EACH ROW
383 BEGIN
384     -- Produsele alimentare trebuie să aiba stoc minimum 50
385     IF :NEW.categorie = 'Alimentare' AND :NEW.stoc < 50 THEN
386         RAISE_APPLICATION_ERROR(-20003,
387             'Produsele din categoria Alimentare trebuie sa aiba stoc minim 50 unitati. ' ||
388             'Stoc propus: ' || :NEW.stoc);
389     END IF;
390
391     -- Produsele electronice trebuie să aiba stoc minimum 10
392     IF :NEW.categorie = 'Electronice' AND :NEW.stoc < 10 THEN
393         RAISE_APPLICATION_ERROR(-20004,
394             'Produsele din categoria Electronice trebuie sa aiba stoc minim 10 unitati. ' ||
395             'Stoc propus: ' || :NEW.stoc);
396     END IF;
397 END;
398 
```

Figura 11.2. Creare trigger pentru a verifica dacă este îndeplinit stocul minim necesar.

```

399 ---Test valid
400 INSERT INTO PRODUSE VALUES (1, 'Lapte', 'Alimentare', 100, 5.5);
401
402 ---Test invalid
403 INSERT INTO PRODUSE VALUES (2, 'Paine', 'Alimentare', 30, 3.2);
404 
```

The screenshot shows the Oracle SQL Developer interface. At the top, there are tabs for Script Output, Query Result, and several other query results. Below the tabs, a message says "Task completed in 0,082 seconds". Underneath, it shows the creation of the PRODUSE table: "Table PRODUSE created.". Then it shows the compilation of the trigger: "Trigger CHECK_STOC_MINIM_CATEGORIE compiled". A message "1 row inserted." follows. At the bottom, an error report is displayed for the invalid insertion of row 2:

Error starting at line : 403 in command -
 INSERT INTO PRODUSE VALUES (2, 'Paine', 'Alimentare', 30, 3.2)
 Error at Command Line : 403 Column : 13
 Error report -
 SQL Error: ORA-20003: Produsele din categoria Alimentare trebuie sa aiba stoc minim 50 unitati. Stoc propus: 30
 ORA-06512: на "SABD.CHECK_STOC_MINIM_CATEGORIE", line 4
 ORA-04088: ошибка во время выполнения триггера 'SABD.CHECK_STOC_MINIM_CATEGORIE'
<https://docs.oracle.com/error-help/db/ora-20003/>
 More Details :
<https://docs.oracle.com/error-help/db/ora-20003/>
<https://docs.oracle.com/error-help/db/ora-06512/>
<https://docs.oracle.com/error-help/db/ora-04088/>

Figura 11.3. Verificare funcționalitate

12. (1p) Să se ilustreze printr-un exemplu de program PL/SQL multi-bloc modul de propagare a excepțiilor. Vor fi ilustrate cel puțin situațiile în care o excepție este tratată sau nu în blocul curent și în care controlul programului va fi transmis blocului următor din secvență sau blocului exterior.

```

408 | SET SERVEROUTPUT ON;
409 | BEGIN
410 |   BEGIN
411 |     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(' Start: Bloc principal');
412 |     BEGIN
413 |       DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Start: Bloc imbricat A');
414 |
415 |       RAISE_APPLICATION_ERROR(-20100, 'Exceptie generata in Blocul A');
416 |
417 |       DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Sfarsit: Bloc imbricat A');
418 |     EXCEPTION
419 |       WHEN OTHERS THEN
420 |         DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Bloc A: Exceptie interceptata si rezolvata');
421 |         DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Cod eroare: ' || SQLCODE);
422 |       END;
423 |       DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
424 |
425 |     BEGIN
426 |       DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Start: Bloc imbricat B');
427 |
428 |       RAISE_APPLICATION_ERROR(-20200, 'Exceptie generata in Blocul B');
429 |
430 |       DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Sfarsit: Bloc imbricat B');
431 |
432 |     EXCEPTION
433 |       WHEN NO_DATA_FOUND THEN
434 |         DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Bloc B: NO_DATA_FOUND capturata');
435 |       END;
436 |       DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Sfarsit: Bloc principal');
437 |
438 |   EXCEPTION
439 |     WHEN OTHERS THEN
440 |       DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Bloc principal: Exceptie primita de la bloc imbricat');
441 |       DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Mesaj: ' || SQLERRM);
442 |     END;
443 |     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
444 |     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Executie finalizata cu succes');
445 |   END;
446 |

```

Figura 12.1. Cod

```

Start: Bloc principal
Start: Bloc imbricat A
Bloc A: Exceptie interceptata si rezolvata
Cod eroare: -20100

Start: Bloc imbricat B
Bloc principal: Exceptie primita de la bloc imbricat
Mesaj: ORA-20200: Exceptie generata in Blocul B

Executie finalizata cu succes

PL/SQL procedure successfully completed.

```

Figura 12.2. Output

13. (1p) Să se ilustreze prin exemple folosirea instrucțiunii RAISE pentru a ridica atât o excepție predefinită cât și o excepție definită de utilizator. În cazul excepțiilor predefinite, să se explice cum anume folosirea instrucțiunii RAISE schimbă funcționalitatea programului (față de cazul când această instrucțiune nu există).

```

448:   SET SERVEROUTPUT ON;
449:  DECLARE
450:    v_text VARCHAR2(5);
451:    v_valoare_lunga VARCHAR2(50) := 'Acesta este un text foarte lung pentru variabila';
452:  BEGIN
453:    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Program fara raise');
454:    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Lungime maxima variabila: 5 caractere');
455:    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Text de atribuit: "' || v_valoare_lunga || '"');
456:    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Lungime text: ' || LENGTH(v_valoare_lunga) || ' caractere');
457:    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
458:
459:    v_text := v_valoare_lunga;
460:
461:    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Atribuire reusita: ' || v_text);
462:
463:  EXCEPTION
464:    WHEN VALUE_ERROR THEN
465:      DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Exceptie: Oracle a detectat automat depasirea capacitatii');
466:      DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Exceptie: Eroarea a aparut in momentul atribuirii valorii');
467:      DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Exceptie: Operatia de atribuire a esuat');
468:  END;
469:
470:
471:
472:

```

Script Output | Task completed in 0,098 seconds

```

Program fara raise
Lungime maxima variabila: 5 caractere
Text de atribuit: "Acesta este un text foarte lung pentru variabila"
Lungime text: 48 caractere

Exceptie: Oracle a detectat automat depasirea capacitatii
Exceptie: Eroarea a aparut in momentul atribuirii valorii
Exceptie: Operatia de atribuire a esuat

PL/SQL procedure successfully completed.

```

Figura 13.1. Program fără RAISE

```

1:  SET SERVEROUTPUT ON;
2:  DECLARE
3:    v_text VARCHAR2(5);
4:    v_valoare_lunga VARCHAR2(50) := 'Acesta este un text foarte lung pentru variabila';
5:  BEGIN
6:    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Program CU RAISE');
7:    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Lungime maxima variabila: 5 caractere');
8:    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Text de atribuit: "' || v_valoare_lunga || '"');
9:    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Lungime text: ' || LENGTH(v_valoare_lunga) || ' caractere');
10:   DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
11:   DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Se verifica lungimea textului');
12:   IF LENGTH(v_valoare_lunga) > 5 THEN
13:     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('DETECTAT: Text prea lung!');
14:     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Lungime maxima: 5 caractere');
15:     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Lungime curenta: ' || LENGTH(v_valoare_lunga) || ' caractere');
16:     DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Se ridica exceptia inainte de atribuire');
17:     RAISE VALUE_ERROR;
18:   END IF;
19:   v_text := v_valoare_lunga;
20:   DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Atribuire reusita: ' || v_text);
21:
22:  EXCEPTION
23:    WHEN VALUE_ERROR THEN
24:      DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
25:      DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Exceptia a fost ridicata preventiv de programator');
26:      DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Atribuirea invalida a fost evitata complet');
27:      DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Variabila v_text ramane nemodificata');
28:  END;
29:
30:

```

Figura 13.2. Program cu RAISE

The screenshot shows the Oracle SQL Developer interface with a toolbar at the top. Below the toolbar, a message bar indicates "Task completed in 0,071 seconds". The main area displays the output of a PL/SQL procedure:

```

Program CU RAISE
Lungime maxima variabila: 5 caractere
Text de atribuit: "Acesta este un text foarte lung pentru variabila"
Lungime text: 48 caractere

Se verifica lungimea textului
DETECTAT: Text prea lung!
Lungime maxima: 5 caractere
Lungime curenta: 48 caractere
Se ridica exceptia inainte de atribuire

Exceptia a fost ridicata preventiv de programator
Atribuirea invalida a fost evitata complet
Variabila v_text ramane nemodificata

PL/SQL procedure successfully completed.

```

Figura 13.2. Output cu RAISE

Cu RAISE, putem verifica și preveni erorile înainte ca Oracle să încerce operația invalidă, oferind mesaje clare utilizatorului și menținând integritatea datelor.

```

SET SERVEROUTPUT ON;
DECLARE
    ex_email_invalid EXCEPTION;
    v_email VARCHAR2(100) := 'ion.popescu@gmail'; --nu are extensie
    v_name_utilizator VARCHAR2(50) := 'Popescu Ion';
    v_tip_cont VARCHAR2(20) := 'Premium';
BEGIN
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Exceptie definita de utilizator');
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Utilizator: ' || v_name_utilizator);
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Tip cont: ' || v_tip_cont);
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Email introdus: ' || v_email);
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Se verifica formatul email-ului');

    IF INSTR(v_email, '@') = 0 THEN
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('EROARE: Email-ul nu contine caracterul @');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Format astfel: utilizator@domeniu.extensie');
        RAISE ex_email_invalid;
    END IF;

    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Verificare @ - OK');

    IF NOT REGEXP_LIKE(v_email, '\.[a-z]{2,}$') THEN
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('EROARE: Email-ul nu contine extensie valida');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Exemple extensii valide: .com, .ro, .net, .org');
        RAISE ex_email_invalid;
    END IF;

    IF LENGTH(v_email) < 6 THEN
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('EROARE: Email-ul este prea scurt');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Lungime minima: 6 caractere');
        RAISE ex_email_invalid;
    END IF;

    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Toate verificările au trecut cu succes!');
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Cont creat pentru: ' || v_name_utilizator);
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Email confirmat: ' || v_email);
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Tip cont: ' || v_tip_cont);

EXCEPTION
    WHEN ex_email_invalid THEN
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Exceptie custom tratata');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('EROARE: Email invalid pentru utilizatorul ' || v_name_utilizator);
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('EMAIL INTRODUS: ' || v_email);
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('CERINTA: Email-ul trebuie sa aiba formatul: nume@domeniu.extensie');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('ACTIUNE: Inregistrare respinsa - va rugam corectati email-ul');
END;

```

Figura 13.3. Excepție definită de utilizator

Task completed in 0,057 seconds

```

Exception definita de utilizator
Utilizator: Popescu Ion
Tip cont: Premium
Email introdus: ion.popescu@gmail.com

Se verifica formatul email-ului
Verificare @ - OK
EROARE: Email-ul nu contine extensie valida
Exemple extensii valide: .com, .ro, .net, .org

Exception custom tratata
EROARE: Email invalid pentru utilizatorul Popescu Ion
EMAIL INTRODUS: ion.popescu@gmail.com
CERINTA: Email-ul trebuie sa aiba formatul: nume@domeniu.extensie
ACTIUNE: Inregistrare respinsa - va rugam corectati email-ul

PL/SQL procedure successfully completed.

```

Figura 13.4. Output utilizator

14. (1p) Să se ilustreze printr-un exemplu cum anume folosirea colecțiilor și a instrucțiunilor BULK COLLECT și FORALL îmbunătățesc performanța în comparație cu folosirea cursoarelor. Să se explice diferența de performanță. Ce soluție există atunci când preluarea unei multime de rânduri prin BULK COLLECT consumă prea multă memorie și generează o eroare?

```

547 CREATE TABLE ANGAJATI (
548   id_angajat NUMBER PRIMARY KEY,
549   nume VARCHAR2(50),
550   departament VARCHAR2(30),
551   salariu NUMBER,
552   bonus NUMBER DEFAULT 0
553 );
554
555 BEGIN
556   FOR i IN 1..10000 LOOP
557     INSERT INTO ANGAJATI(id_angajat, nume, departament, salariu, bonus)
558     VALUES (
559       i,
560       'Angajat_' || i,
561       CASE MOD(i, 5)
562         WHEN 0 THEN 'IT'
563         WHEN 1 THEN 'HR'
564         WHEN 2 THEN 'Financiar'
565         WHEN 3 THEN 'Marketing'
566         ELSE 'Vanzari'
567       END,
568       ROUND(DBMS_RANDOM.VALUE(2000, 8000), 2),
569       0
570     );
571   END LOOP;
572   COMMIT;
573 END;

```

Script Output | Task completed in 0,524 seconds

Table ANGAJATI created.

PL/SQL procedure successfully completed.

Figura 14.1. Crearea tabelului și popularea acestuia

```

576 SET SERVEROUTPUT ON;
577 SET TIMING ON;
578 DECLARE
579   CURSOR c_angajati IS
580     SELECT id_angajat, salariu FROM ANGAJATI;
581
582   v_id_angajat ANGAJATI.id_angajat%TYPE;
583   v_salariu ANGAJATI.salariu%TYPE;
584   v_start_time TIMESTAMP;
585   v_end_time TIMESTAMP;
586   v_count NUMBER := 0;
587
588 BEGIN
589   DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Cursor clasic');
590   v_start_time := SYSTIMESTAMP;
591
592   FOR rec IN c_angajati LOOP
593     UPDATE angajati
594       SET bonus = rec.salariu * 0.10
595       WHERE id_angajat = rec.id_angajat;
596     v_count := v_count + 1;
597   END LOOP;
598   COMMIT;
599   v_end_time := SYSTIMESTAMP;
600
601 END;
602
603

```

Script Output | Task completed in 0,268 seconds

Cursor clasic

PL/SQL procedure successfully completed.

Elapsed: 00:00:00.242

Figura 14.2. Cursor clasic

```

604 SET SERVEROUTPUT ON;
605 SET TIMING ON;
606 DECLARE
607   TYPE t_id_angajati IS TABLE OF ANGAJATI.id_angajat%TYPE;
608   TYPE t_salarii IS TABLE OF ANGAJATI.salariu%TYPE;
609   v_id_angajati t_id_angajati;
610   v_salarii t_salarii;
611   v_bonusuri t_salarii;
612   v_start_time TIMESTAMP;
613   v_end_time TIMESTAMP;
614
615 BEGIN
616   DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('BULK COLLECT + FORALL');
617   v_start_time := SYSTIMESTAMP;
618   SELECT id_angajat, salariu
619   BULK COLLECT INTO v_id_angajati, v_salarii
620   FROM angajati;
621   DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Randuri incarcate in memorie: ' || v_id_angajati.COUNT);
622
623   v_bonusuri := t_salarii();
624   v_bonusuri.EXTEND(v_salarii.COUNT);
625
626   FOR i IN 1..v_salarii.COUNT LOOP
627     v_bonusuri(i) := v_salarii(i) * 0.10;
628   END LOOP;
629   FORALL i IN v_id_angajati.FIRST .. v_id_angajati.LAST
630     UPDATE angajati
631       SET bonus = v_bonusuri(i)
632       WHERE id_angajat = v_id_angajati(i);
633   COMMIT;
634   v_end_time := SYSTIMESTAMP;
635 END;

```

Script Output | Task completed in 0,122 seconds

BULK COLLECT + FORALL

Randuri incarcate in memorie: 10000

PL/SQL procedure successfully completed.

Elapsed: 00:00:00.098

Figura 14.3. BULK COLLECT + FORALL

```

638| SET SERVEROUTPUT ON;
639| SET TIMING ON;
640| DECLARE
641|   TYPE t_id_angajati IS TABLE OF ANGAJATI.id_angajat%TYPE;
642|   TYPE t_salarii IS TABLE OF ANGAJATI.salariu%TYPE;
643|   v_id_angajati t_id_angajati;
644|   v_salarii t_salarii;
645|   v_bonusuri t_salarii;
646|   CURSOR c_angajati IS
647|     SELECT id_angajat, salariu FROM ANGAJATI;
648|
649|   v_start_time TIMESTAMP;
650|   v_end_time TIMESTAMP;
651|   v_batch_size CONSTANT NUMBER := 1000;
652|   v_total_processed NUMBER := 0;
653|   v_batch_count NUMBER := 0;
654|
655| BEGIN
656|   DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('BULK COLLECT cu LIMIT');
657|   v_start_time := SYSTIMESTAMP;
658|   OPEN c_angajati;
659|   LOOP
660|     FETCH c_angajati
661|       BULK COLLECT INTO v_id_angajati, v_salarii
662|       LIMIT v_batch_size;
663|     EXIT WHEN v_id_angajati.COUNT = 0;
664|     v_batch_count := v_batch_count + 1;
665|     v_bonusuri := t_salarii();
666|     v_bonusuri.EXTEND(v_salarii.COUNT);
667|     FOR i IN 1..v_salarii.COUNT LOOP
668|       v_bonusuri(i) := v_salarii(i) * 0.10;
669|     END LOOP;
670|     FORALL i IN v_id_angajati.FIRST .. v_id_angajati.LAST
671|       UPDATE angajati
672|         SET bonus = v_bonusuri(i)
673|           WHERE id_angajat = v_id_angajati(i);
674|     v_total_processed := v_total_processed + SQL%ROWCOUNT;
675|     COMMIT;
676|   END LOOP;
677|   CLOSE c_angajati;
678|   v_end_time := SYSTIMESTAMP;
679| END;
...

```

Figura 14.4. BULK COLLECT cu LIMIT

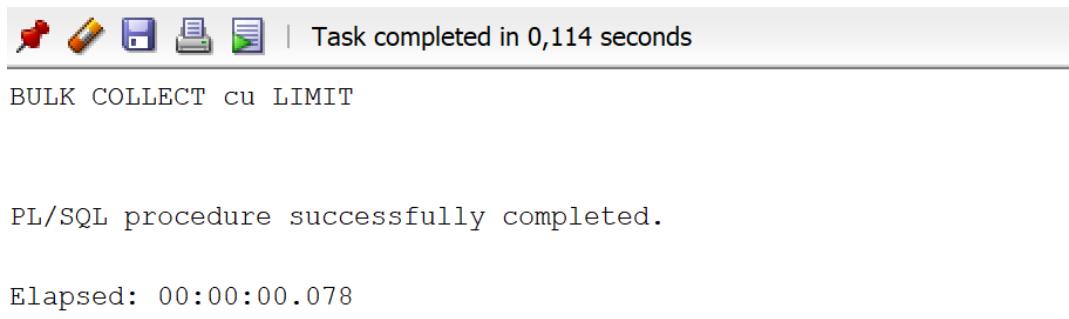

Figura 14.5. Output

BULK COLLECT și FORALL îmbunătățesc dramatic performanța prin reducerea context switches-urilor între PL/SQL și SQL, iar când BULK COLLECT consumă prea multă memorie, soluția este folosirea clauzei LIMIT pentru a procesa datele în batch-uri mici, menținând performanța ridicată și evitând erorile de memorie. Cursorul este lent pentru seturi mai mari de date.